तच्च नानाविधं नानासंख्यान्वितं च कृतं लोके तु शतसाहस्रसंख्यातं यथोक्तं तत्रैवाध्याये

"चतुर्विंशतिसाहस्रीं चक्रे भारतसंहिताम्। उपाख्यानैर्विना तावद्भारतं प्रोच्यते बुधैः। ततोऽध्यर्द्धशतं भूयः संक्षेपं कृतवानृषिः। अनुक्रमणिकाध्यायं वृत्तान्तानां सपर्वणाम्। इदं द्वैपायनः पूर्वं पुत्रमध्यापयच्छुकम्। ततोऽन्येभ्योऽनुरूपेभ्यः शिष्येभ्यः प्रददौ विभुः। षष्टिं शतसहस्राणि चकारान्यां स संहिताम्। त्रिंशच्छतसहस्रञ्च देवलोके प्रतिष्ठितम्। पित्र्ये पञ्चदश प्रोक्तं गन्धर्वेषु चतुर्दश। एकं शतसहस्रन्तु मानुषेषु प्रतिष्ठितम्। नारदोऽश्रावयद्देवानसितो देवलः पितॄन्। गन्धर्वयक्षरक्षांसि श्रावयामास वै शुकः। अस्तिंस्तु मानुषे लोके वैशम्पायन उक्तवान्। शिष्यो व्यासस्य धर्मात्मा सर्ववेदविदांवरः। एकं शतसहस्रन्तु मयोक्तं वै निबोध तत्"। तच्चाष्टादशमहापर्वयुतं तदवान्तरपर्वशतकं तद्विभागस्तत्र वर्णनीयपदार्थानां संग्रहश्च भा॰ आ॰ २अ॰ दर्शितो यथा

"भारतस्येतिहासस्य श्रूयतां पर्वसंग्रहः। आदिपर्वणि "१पर्वानुक्रमणी पूर्वं द्वितीयः२ पर्वसंग्रहः।३पौष्यं ४पौलोममास्तीक५मादिरं(वं)शावतारणम्६। ततः सम्भव७पर्वोक्तमद्भुतं रोमहर्षणम्। ८दाहो जतुगृहस्यात्र हैडिम्बं९ पर्व चोच्यते। ततो वकवधः१० पर्व पर्व चैत्ररथं११ ततः। ततः स्वयम्वरो१२ देव्याः पाञ्चाल्याः पर्व चोच्यते। क्षात्रधर्मेण निर्जित्य ततो वैवाहिकं१३ स्मृतम्। विदुरागमनं पर्व राज्यलाभस्तथैव १४ च। अर्जुनस्य वने वासः१५ सुभद्राहरणं१६ ततः। सुभद्राहरणादूर्द्धं ज्ञेयं हरणकारिका १७। ततः खाण्डवदाहाख्यं१८ तत्रैव मयदर्शनम्।(२)सभापर्व तत१९प्रोक्तं मन्त्रपर्व२० ततः परम्। जरासन्धवधः२१ पर्व पर्व दिग्विजय२२स्तथा। पर्व दिग्विजयादूर्द्धं राजसूयिक२३मुच्यते। ततश्चार्घाभिहरणं२४ शिशुपालवध२५स्ततः। द्यूतपर्व२६ ततः प्रोक्तमनुद्यूत२७मतः परम्। तत (३)आरण्यकं पर्व किर्मीरवधः२८ एव च। अर्जुनस्याभिगमनं२९ पर्व ज्ञेयमतः परम्। ईश्वरार्जुनयोर्युद्धं पर्व कैरात३०संज्ञितम्। इन्द्रलोकाभिगमनं ३१ पर्व ज्ञेयमतः परम्। नलोपाख्यान३२मपि च धर्मिष्ठं करुणोदयम्। तीर्थयात्रा३३ ततः पर्व कुरुराजस्य धीमतः। जटासुरवधः३४ पर्व यक्षयुद्ध३५मतः परम्। निवातकवचैर्युद्धं ३६ पर्व चाजगर३७न्ततः। मार्कण्डेयसमास्या३८ च पर्वानन्तरमुच्यते। संवादश्च ततः पर्व द्रौपदीसत्यभामयोः३९। घोषयात्रा४० ततः पर्व मृगस्वप्नोद्भव४१स्ततः। व्रीहिद्रौणिक४२माख्यानमैन्द्रद्युम्नं (समास्यान्तर्गतं) तथैव च। द्रौपदीहरणं४३ पर्व जयद्रथविमोक्षणम४४। पतिव्रताया महात्म्यं सावित्र्याश्चैवमद्भुतम्४५। रामोपाख्यान४६मत्रैव पर्व ज्ञेयमतः परम्। कुण्डलाहरणं४७ पर्व ततः परमिहोच्यते। आरणेय४८न्ततः पर्व (४)वैराटन्तदनन्तरम्। पाण्डवानां प्रवेशश्च४९ समयस्य च पालनम्। कीचकानां वधः५० पर्व पर्व गोग्रहण५१न्ततः। अभिमन्योश्च वैराट्या पर्व वैवाहिकं ५२ स्मृतम्। (५)उद्योगपर्व विज्ञेयमत ऊर्द्धं महाद्भुतम्। ततः सञ्जययानाख्य५३ पर्व ज्ञेयमतः परम्। प्रजागरस्ततः५४ पर्व धृतराष्ट्रस्य चिन्तया। पर्व सनत्सुजातं ५५ वै गुह्यमध्यात्मदर्शनम्। यानसन्धि५६स्ततः पर्व भगवद्यान५७मेव च। मातुलीयमुपाख्यानं चरितं गालवस्य च। सभाप्रवेशः कृष्णस्य विदुरापुत्रशासनम्। ज्ञेयं विवादपर्वा५८त्र कर्णस्यापि महात्मनः। निर्याणञ्च५९ ततः पर्व कुरुपाण्डवसेनयोः। रथातिरथसंख्या६० च पर्वोक्तं तदनन्तरम्। उलूकदूतागमनं ६१ पर्वामर्षविवर्द्धनम्। अन्वोपाख्यान६२मत्रैव पर्व ज्ञेयमतः परम्। भीष्माभिषेचनं(६) पर्व ततश्चाद्भुतमुच्यते। जम्बूखण्डविनिर्माणं६३ पर्वोक्तं तदनन्तरम्। भूमिपर्व६४ ततः प्रोक्तं द्वीपविस्तारकीर्त्तनम्। पर्वोक्तं भगवद्गीता६५ पर्व भीष्मवध६६स्ततः। द्रोणाभिषे(७)चनं पर्व संशप्तकवधः६७स्ततः। अभिमन्युवधः६८ पर्व प्रतिज्ञा६९ पर्व चोच्यते। जयद्रथवधः७० पर्व घटोत्कचवध७१स्ततः। ततो द्रोणवधः७२ पर्व विज्ञेयं लोमहर्षणम्। मोक्षो७३ नारायणास्त्रस्य पर्वानन्तरमुच्यते। कर्णपर्व(८) ततो ज्ञेयं शल्यपर्व(९) ततः परम्। ह्रदप्रवेशनं७४ पर्व पदायुद्धमतः७५ परम्। सारस्वतं७६ ततः पर्व तीर्थवंशानुकीर्त्तनम्। अत ऊर्द्धं सुबीभत्सं पर्व सौप्तिक(१०)मुच्यते। ऐषीकं७७ पर्व चोद्दिष्टमत ऊर्द्धं सुदारुणम्। जलप्रदानिकं७८ पर्व स्त्रीविलाप(११)स्ततः परम्। श्राद्धपर्व७९ ततो ज्ञेयं कुरूणामौर्द्धदेहिकम्। चार्वाकस्य वधः८० पर्व रक्षसो ब्रह्मरूपिणः। आभिषेचनिकं८१